

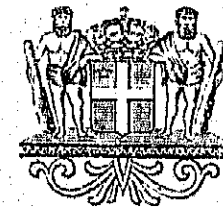
ΚΡΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΣΥΝΤΑΓΜΑ

ΤΗΣ

ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

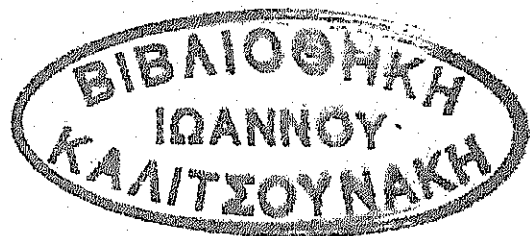
1907

ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

1907

237735

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

ΥΠΑΤΟΣ ΑΡΜΟΣΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗ.

*Κυροῦντες τὸ ὑπὸ τῆς Β'. τῶν Κρητῶν Συνελεύ-
σεως ἠηρισθὲν Σύνταγμα τῆς Κρητικῆς Πολιτείας.*

*Α'.) Διατάσσομεν τὴν διὰ τῆς Ἐπισημοῦ Ἐφη-
μερίδος δημοσίευσιν αὐτοῦ ὡς ἔπεται :*

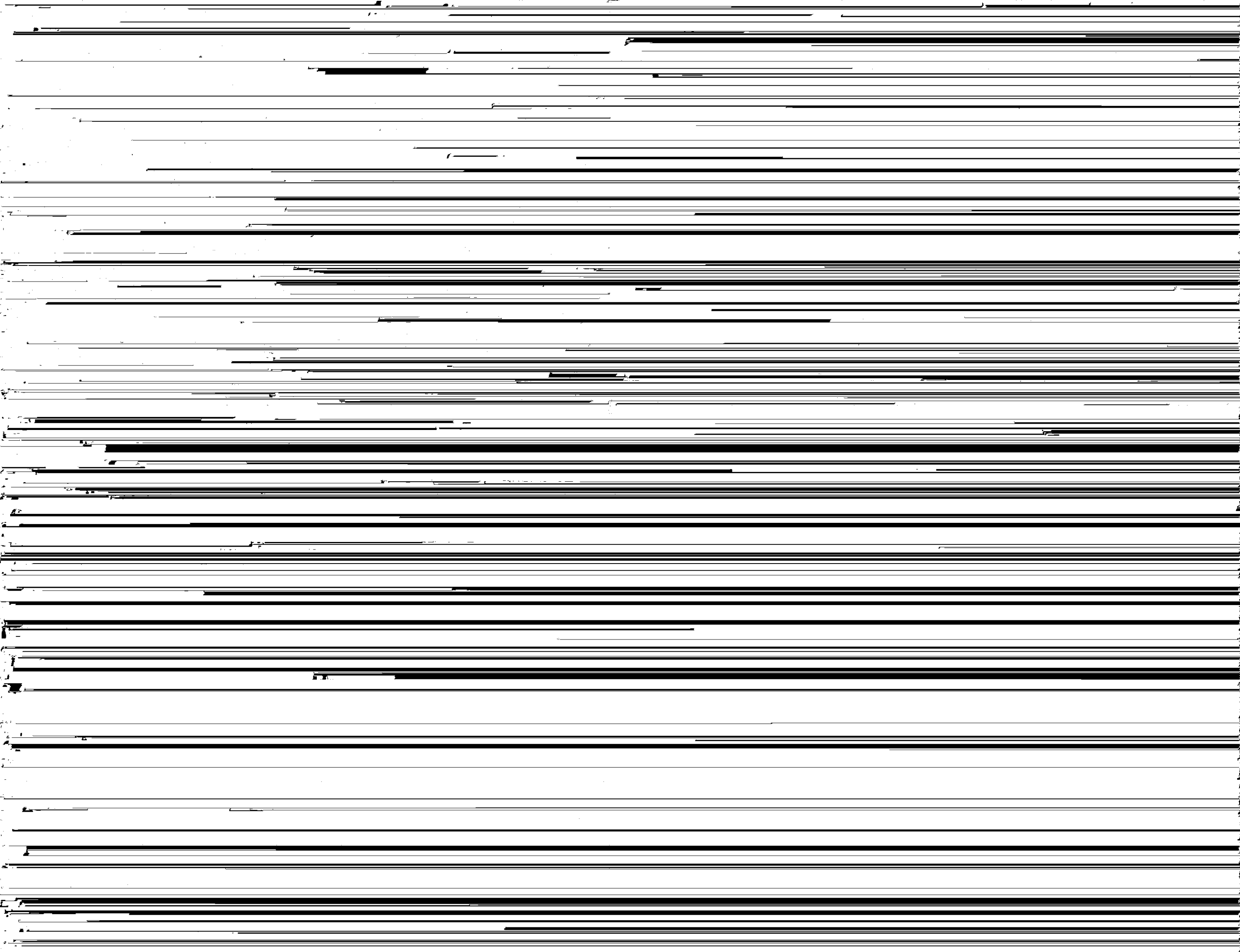
ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

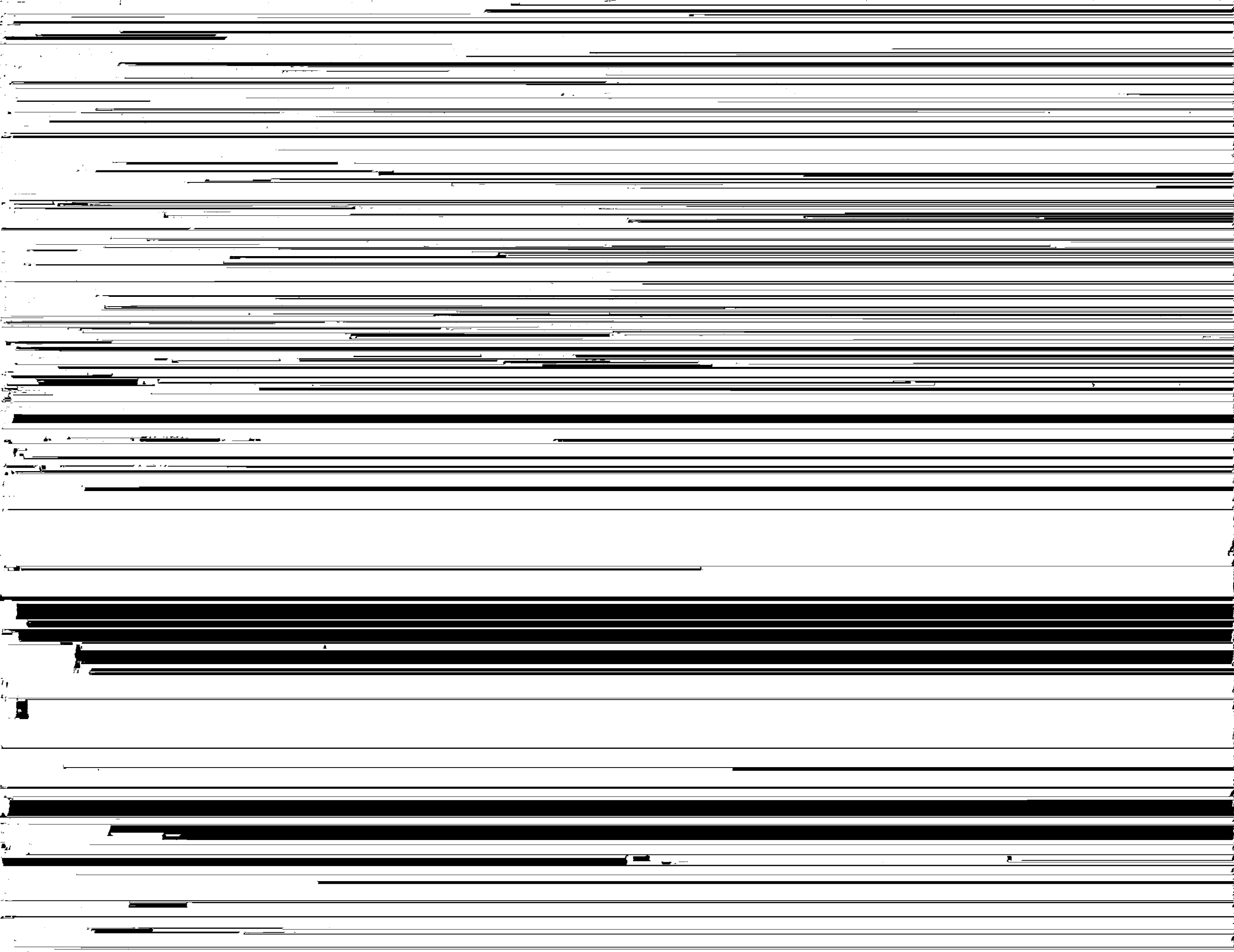
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Γενικαὶ Διατάξεις

Ἄρθρον 1.

*Ἡ Νῆσος Κρήτη μετὰ τῶν παρακειμένων αὐτῇ
νησιδίων ἀποτελεῖ ἐντελῶς αὐτόνομον Πολιτείαν κατὰ*

ἐφημερίδων καὶ ἄλλων ἐντύπων διατριβῶν, εἴτε πρὸ τῆς δημοσιεύσεως, εἴτε μετ' αὐτήν. Ἐπιτρέπεται δὲ κατ' ἐξαιρέσιν ἢ κατάσχεσις μετὰ τὴν δημοσίευσιν, ἐνεκεν προσβολῆς κατὰ τινος τῶν ἀνεγνωρισμένων καὶ ἐν τῇ Νήσῳ λατρευομένων θρησκευῶν, ἢ κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Ἀνωτάτου ἄρχοντος. Ἡ κατάσχεσις αἴρεται αὐτοδικαίως ἐὰν ἐντὸς τῆς ἐπιούσης δὲν ἐπικυρωθῇ διὰ δικαστικοῦ βουλεύματος. Ἐνδίκως προσβολὴ κατὰ τοῦ βουλεύματος ἐπιτρέπεται εἰς μόνον τὸν δημοσιεύσαντα τὸ κατασχεθὲν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸν Εἰσαγγελέα.

Ἄρθρον 19.

Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἐλευθέρη, ἀρκεῖ νὰ ἀσκῆται ὑπὸ προσώπων κεκτημένων τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζομένην ἰκανότητα καὶ χρηστότητα, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν δὲ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὰ χρηστὰ ἔθνη, τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ τὸ σέβας πρὸς τοὺς Νόμους τῆς Πολιτείας.

Ἡ Δημοτικὴ ἐκπαίδευσις εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ παρέχεται δωρεάν.

Ἄρθρον 20.

Οὐδὲν εἶδος ἐργασίας, βιοτεχνίας ἢ γεωργίας δύναται νὰ ἀπαγορευθῇ, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν δημοσίαν ἠθικὴν, τὴν ἀσφάλειαν ἢ ὑγίαν τῶν κατοίκων.

Ἄρθρον 21.

Δὲν ἐπιτρέπονται ἐν Κρήτῃ μονοπώλια, εἰμὴ τὰ διὰ Νόμου ἰδρυόμενα πρὸς αὐξήσιν τῶν δημοσίων ἐσόδων ἢ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἢ τῆς δημοσίας ὑγείας.

Ἄρθρον 22.

Οἱ Κρήτες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ Νόμου καὶ συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη, ἀναλόγως τῆς περιουσίας ἢ τοῦ εισοδήματός των.

Τὰ δημόσια ἀξιώματα εἶνε προσιτὰ εἰς πάντας τοὺς Κρήτας ἀνεξαρτήτως θρησκευματος, διανέμονται δὲ ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δύο συνοίκων στοιχείων καὶ κατὰ λόγον τῆς ἰκανότητος καὶ χρηστότητος αὐτῶν κατὰ τοὺς περὶ τούτων εἰδικούς Νόμους. Εἰς τὰ δημόσια ἀξιώματα εἰσὶ δεκτοὶ μόνον οἱ ἰθαγενεῖς, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ὁ νόμος ἐπιτρέπει τὴν πρόσληψιν μὴ τοιούτων.

Ἄρθρον 23.

Οἱ Κρήτες ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι ἡσυχῶς καὶ ἀόπλως μόνον εἰς τὰς δημοσίας συναθροίσεις δύναται νὰ παρίσταται ἢ Ἀστυνομία. Ὑπαίθριος συναθροίσεις δύναται ν' ἀπαγορευθῇ ἂν, ὡς ἐκ ταύτης, ἐπίκηται κίνδυνος εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν.

Ἄρθρον 24.

Οἱ Κρήτες ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι, ἐφ' ὅσον εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ συνεταυρισμοῦ ἢ εἰς τὰ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου μέσα δὲν ὑπάρχει τι τὸ παράνομον, ἀνήθικον ἢ ἐπικίνδυνον εἰς τὴν Πολιτείαν.

Ὁ νόμος κανονίζει τὴν ἀσκήσιν τοῦ δικαίωματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι, ἀποβλέπων εἰς τὴν τήρησιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας.

Ἄρθρον 25.

Ἐκαστος ἢ καὶ πολλοὶ ὁμοῦ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀναφέρωνται ἐγγράφως εἰς τὰς ἀρχάς, τηροῦντες τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ συντάξεως τῆς Πολιτείας.

Ἄρθρον 26.

Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ καὶ τῆς Βουλῆς.

"Αρθρον 27.

Τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως τῶν νόμων ἀνήκει εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὸν Ὑπατον Ἀρμοστήν, ὅστις ἐνασκει τοῦτο διὰ τῶν Συμβούλων.

"Αρθρον 28.

Οὐδεμία πρότασις ἀφορῶσα αὐξήσιν τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ μισθοδοσίαν ἢ σύνταξιν, ἢ ἐν γένει δι' ὄφελος προσώπου πηγάζει ἐκ τῆς Βουλῆς.

"Αρθρον 29.

Ἐὰν πρότασις νόμου ἀπορριφθῇ ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν νομοθετικῶν παραγόντων, δὲν εἰσάγεται ἐκ νέου εἰς τὴν αὐτὴν βουλευτικὴν σύνοδον.

"Αρθρον 30.

Ἡ αὐθεντικὴ ἐρμηνεία τῶν νόμων ἀνήκει εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν.

"Αρθρον 31.

Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀνήκει εἰς τὸν Ὑπατον Ἀρμοστήν ἐνεργεῖται δὲ διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ διοριζομένων ὑπευθύνων Συμβούλων.

"Αρθρον 32.

Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἐνεργεῖται διὰ δικαστηρίων, ἀνεξαρτήτων ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς δικαιοδοσίας των, αἱ δὲ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται ἐν ὀνόματι τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ

"Αρθρον 33.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ εἶναι ἀνεύθυνον καὶ ἀπαραβίαστον, οἱ δὲ Σύμβουλοι αὐτοῦ εἶναι ὑπεύθυνοι.

"Αρθρον 34.

Οὐδεμία πρᾶξις τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ ἰσχύει οὐδ' ἐκτελεῖται ἂν δὲν εἶναι προσυπογεγραμμένη παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Συμβούλου ὅστις διὰ μόνης τῆς ὑπογραφῆς του καθίσταται ὑπεύθυνος. Τοιαύτη προσυπογραφή δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὸν διορισμὸν ἢ τὴν παύσιν τῶν Συμβούλων τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ.

"Αρθρον 35.

Ὁ Ὑπατος Ἀρμοστής διορίζει καὶ παύει τοὺς Συμβούλους αὐτοῦ.

"Αρθρον 36.

Ὁ Ὑπατος Ἀρμοστής εἶνε ὁ Ἀνώτατος Ἀρχὼν τῆς Πολιτείας. Ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἄρχει τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων αὐτῆς, συνάπτει συμβάσεις καὶ ηγεῖ τὴν ψήφισιν αὐτῶν παρὰ τῆς Βουλῆς.

"Αρθρον 37.

Ὁ Ὑπατος Ἀρμοστής ἀπονέμει κατὰ νόμον τοὺς στρατιωτικούς βαθμοὺς, παρέχει ἢ οὐ τὴν συναίνεσιν αὐτοῦ πρὸς ἐγκαθίδρυσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐκλεγομένου Μητροπολίτου Κρήτης καὶ τῶν παρὰ τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐπισκοπικῆς Συνόδου ἐκλεγομένων Ἐπισκόπων· διορίζει καὶ παύει ὡσαύτως, ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ νόμου ὀρισμένων ἐξαιρέσεων, τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ διορίσῃ ὑπάλληλον εἰς μὴ νομοθετημένην θέσιν.

"Αρθρον 38.

Ὁ Ὑπατος Ἀρμοστής ἐκδίδει τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νόμων διατάγματα ἀλλ' οὐδέποτε δύναται νὰ ἀναστειλῇ τὴν ἰσχύν νόμου τινὸς ἀφοῦ δημοσιευθῇ οὐδὲ ν' ἀπαλλάξῃ ταύτης οἰονδήποτε.

"Αρθρον 39.

Ὁ Ὑπάτος Ἀρμοστής κυρόνει καὶ δημοσιεύει τοὺς Νόμους. Νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ μὴ κυρωθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς συνόδου λογίζεται ἀπορριφθὲν.

Νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ μὴ κυρωθὲν, ἰσχύει ὡς νόμος ἐὰν ψηφισθῆ καὶ πάλιν ἀμεταβλήτως ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἰς μίαν τῶν συνόδων τῆς ἀμέσως ἐπομένης βουλευτικῆς περιόδου.

"Αρθρον 40.

Ὁ Ὑπάτος Ἀρμοστής συγκαλεῖ τακτικῶς ἀπαξ τοῦ ἔτους τὴν Βουλὴν, ἐκτάκτως δὲ ὡσάκις τὸ κρίνει εὐλογον· κηρύττει αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου τὴν ἑναρξιν καὶ τὴν λήξιν ἐκάστης βουλευτικῆς συνόδου καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαλύῃ τὴν Βουλὴν· ἀλλὰ τὸ περὶ διαλύσεως διάταγμα προσυπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ ὀφείλει νὰ διαλαμβάνῃ συγχρόνως καὶ τὴν σύγκλησιν τῶν μὲν ἐκλογέων ἐντὸς δύο, τῆς δὲ Βουλῆς ἐντὸς τριῶν μηνῶν.

"Αρθρον 41.

Ὁ Ὑπάτος Ἀρμοστής ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀναβάλλῃ τὴν ἑναρξιν ἢ νὰ διακόπτῃ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς Βουλευτικῆς Συνόδου. Ἡ ἀναβολὴ ἢ ἡ διακοπὴ δὲν δύνανται νὰ διαρκέσωσιν ὑπὲρ τῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας, οὐδὲ νὰ ἐπαναληφθῶσιν ἐντὸς τῆς αὐτῆς Βουλευτικῆς Συνόδου, ἄνευ τῆς συναινέσεως τῆς Βουλῆς.

"Αρθρον 42.

Ὁ Ὑπάτος Ἀρμοστής ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλλῃ, ἐλαττώσῃ ἢ χαρίξῃ τὰς παρά τῶν δικαστηρίων καταγινωσκομένης ποινὰς, κατ' ἴδιαν μὲν κρίσιν ἐπὶ πολιτικῶν ἀδικημάτων καὶ τῶν τοῦ τύπου, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν τῆ προηγουμένη γνωμοδοτήσῃ τοῦ Συμβουλίου

τῆς Δικαιοσύνης. Δικαιοῦται πρὸς τούτοις νὰ χορηγῆ ἀμνηστειὰν ἐπὶ μόνον τῶν πολιτικῶν ἀδικημάτων, ἐπὶ τῆ εὐθύνη τοῦ Συμβουλίου του.

"Αρθρον 43.

Ὁ Ὑπάτος Ἀρμοστής ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κόπτῃ νομίσματα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου.

"Αρθρον 44.

Ὁ Ὑπάτος Ἀρμοστής δὲν ἔχει ἄλλας ἐξουσίας εἰμὴ ἕσας τῶ ἀπονέμουσι ρητῶς τὸ Σύνταγμα καὶ οἱ συνάδοντες πρὸς αὐτὸ ἰδιαιτεροὶ Νόμοι.

"Αρθρον 45.

Ἐὰν ὁ Ὑπάτος Ἀρμοστής ἐνεκεν ἀποδημίας ἢ νόσου κρίνῃ ἀναγκαῖον ν' ἀνατεθῆ προσωρινῶς ἢ ἐνάσκησις τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, συγκαλεῖ πρὸς τοῦτο τὴν Βουλὴν καὶ προκαλεῖ διὰ τοῦ Συμβουλίου του τὸν περὶ τούτου εἰδικὸν Νόμον.

Ἐν περιπτώσει παραιτήσεως ἢ θανάτου τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, μέχρι τοῦ διορισμοῦ νέου, ἀσχεῖ τὸ Συμβούλιον.

"Αρθρον 46.

Ὁ νῦν Ὑπάτος Ἀρμοστής μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ παρόντος Συντάγματος θέλει δώσει ἐνώπιον τῆς παρούσης Συντακτικῆς Συνελεύσεως τὸν ἐξῆς ὄρκον.

«Ὁμνύω εἰς τὸ Ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαίρετου Τριάδος νὰ φυλάττω τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τῆς Πολιτείας».

"Αρθρον 47.

Ἡ ἐτησία χορηγία τοῦ νῦν Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς ἑκατὸν χιλιάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῆς Βουλῆς

Ἄρθρον 48.

Ἡ Βουλὴ συνέρχεται αὐτοδικαίως κατ' ἔτος τὴν πρῶτην τοῦ Μαΐου μηνός, ἐκτὸς ἂν ὁ Ὑπάτος Ἀρμοστής τὴν συγκαλέσῃ πρότερον. Ἡ διάρκεια ἐκάστης συνόδου δὲν δύναται νὰ εἶναι βραχυτέρα τῶν δύο μηνῶν οὐδὲ μικροτέρα τῶν τριῶν.

Ἄρθρον 49.

Ἡ Βουλὴ συνεδριάζει δημοσίᾳ ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ δύναται ὅμως νὰ διασκεφθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, κατ' αἰτήσιν δέκα ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἂν τοῦτο ἀποφασισθῇ ἐν μυστικῇ συνεδριάσει κατὰ πλειονοψηφίαν, μετὰ ταῦτα δὲ ἀποφασίζεται ἂν ἡ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος συζήτησις πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ εἰς δημοσίαν Συνεδρίασιν.

Ἄρθρον 50.

Ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ καὶ ἀποφασίσῃ τι ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦλάχιστον τοῦ ἡμίσεως πλέον ἑνὸς τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ ἄνευ ἀπολύτου πλειονοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν, ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας ἢ πρότασις ἀπορρίπτεται.

Ἄρθρον 51.

Οὐδὲν νομοσχέδιον γίνεται δεκτὸν ἂν δὲν συζητηθῇ καὶ ψηφοφορηθῇ ἄρθρον πρὸς ἄρθρον δις κατ' ἐπανάληψιν κατὰ δύο διαφόρους ἡμέρας.

Ἄρθρον 52.

Οὐδεὶς αὐτόκλητος ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ ν' ἀναφέρῃ τι προφορικῶς ἢ ἐγγράφως ἀναφοραὶ ὅμως παρουσιάζονται διὰ τινος βουλευτοῦ ἢ παραδίδονται εἰς τὸ γραφεῖον.

Ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποστέλλῃ τὰς διευθυνομένας πρὸς αὐτὴν ἀναφορὰς εἰς τοὺς Συμβούλους, αἱτινες εἶναι ὑπόχρεοι νὰ δίδωσι διασαφήσεις, ὡσάκις ζητηθῶσι καὶ δύναται νὰ διορίζῃ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἐξεταστικὰς τῶν πραγμάτων ἐπιτροπὰς.

Ἄρθρον 53.

Πᾶς φόρος ἐπιβάλλεται καὶ εἰσπράττεται μόνον χάριν κοινοῦ συμφέροντος.

Οὐδεὶς δὲ ἐπιβέλλεται οὐδ' εἰσπράττεται ἐὰν προηγουμένως δὲν ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ κυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ.

Ἄρθρον 54.

Κατ' ἔτος ἡ Βουλὴ ψηφίζει τὸν προσδιορισμὸν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, τὴν στρατολογίαν καὶ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ. Ὅλα τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τῆς Πολιτείας πρέπει νὰ σημειώνωνται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν. Ὁ προϋπολογισμὸς εἰσάγεται εἰς τὴν Βουλὴν ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου ἐκάστης συνόδου, ἢ δ' ἐξετάσις αὐτοῦ γίνεται παρ' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς καὶ ψηφίζεται ἅπαξ.

Ἄρθρον 55.

Οὐδεμία ὑποτροφία δίδεται ἐκ τοῦ δημοσίου Ταμείου, οὐδ' ἀποζημιώσις δι' οἰονδήποτε λόγον πολιτικὸν ἀφορῶντα τὸ παρελθόν, συντάξεις δὲ ἢ ἀμοιβαὶ δίδονται μόνον διὰ νόμου.

Ἄρθρον 56.

Βουλευτὴς δὲν καταδιώκεται οὐδ' ὅπως δήποτε ἐξετάζεται ἔνεκα γνώμης ἢ ψήφου δοθείσης παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν βουλευτικῶν του καθηκόντων.

Ἄρθρον 57.

Βουλευτὴς δὲν καταδιώκεται οὐδὲ συλλαμβάνεται ἢ

βουλευτικά ἐκλογαὶ διατάσσονται καὶ ἐνεργοῦνται συγ-
χρόνως καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καθ' ὅλην τὴν Χώραν.

Ἄρθρον 68.

Ἡ Βουλὴ ἐκλέγει ἐκ τῶν βουλευτῶν κατὰ τὴν ἐναρ-
ξιν ἐκάστης βουλευτικῆς συνόδου, τὸν Πρόεδρον, τοὺς
Ἀντιπροέδρους καὶ τοὺς Γραμματεῖς αὐτῆς.

Ἄρθρον 69.

Ἡ Βουλὴ ἐκτελεῖ διὰ τοῦ Προέδρου τῆς τὴν ἰδίαν
αὐτῆς ἀστυνομίαν. Ὁ Πρόεδρος μόνον δύναται νὰ
δώσῃ διαταγὰς εἰς τὴν φρουρὰν τοῦ βουλευτηρίου.

Οὐδεμίαν ἰσχυρὰν δύναμιν δύναται νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς
τοῦ βουλευτηρίου ἄνευ συναινέσεως τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 70.

Οἱ ἐκπληρώσαντες τὰ χρέη τῶν βουλευτῶν λαμβά-
νουσιν ἐκ τοῦ Δημοσίου ταμείου ἀποζημίωσιν δι' ἐκά-
στην μὲν τακτικὴν Σύνοδον δραχ. ὀκτακοσίας δι' ἐ-
κάστην δὲ ἑκτακτὸν τετρακοσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

περὶ Συμβούλων.

Ἄρθρον 71.

Οἱ Σύμβουλοι ἔχουσιν ἐλευθέραν εἴσοδον εἰς τὰς συ-
νεδριάσεις τῆς Βουλῆς καὶ ἀκούονται ὅσκις ζητήσωσι
τὸν λόγον ψηφοφοροῦσι δὲ μόνον ἐὰν εἶναι μέλη αὐτῆς.
Ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν παρουσίαν τῶν
Συμβούλων.

Ἄρθρον 72.

Ποτὲ διαταγὴ τοῦ Ἰπάτου Ἀρμοστοῦ ἔγγραφος ἢ
προφορικῆ δὲν ἀπαλλάττει τῆς εὐθύνης τοὺς Συμβούλους.

Ἄρθρον 73.

Ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορῇ ἐνώπιον
Εἰδικοῦ Δικαστηρίου τὸν Σύμβουλον ὅστις ἐκ προθέσεως:
α'. Προσυπέγραψεν ἢ ἐξετέλεσε διάταγμα τοῦ Ἰπά-
του Ἀρμοστοῦ, δι' οὗ παρεβιάσθη διάταξις τις τοῦ Συν-
τάγματος ἢ τῶν νόμων ἢ τῶν ἐντολῶν τῆς νομοθετικῆς
ἐξουσίας ἐκδεδομένων διαταγμάτων τοῦ Ἰπάτου Ἀρ-
μοστοῦ.

β'. Ἐξετέλεσε διάταγμα τοῦ Ἰπάτου Ἀρμοστοῦ μὴ
προσυπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Συμβούλου ἢ
διέταξε τὴν ἐκτέλεσιν τοιοῦτου διατάγματος.

γ'. Ἐξέδωκεν ἢ ἐξετέλεσεν ἀπόφασιν ἢ διαταγὴν,
δι' ἧς παρεβιάζεται διάταξις τοῦ Συντάγματος ἢ τῶν
νόμων ἢ τῶν ἐντολῶν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἐκδεδο-
μένων διαταγμάτων τοῦ Ἰπάτου Ἀρμοστοῦ, ἢ διέταξε
τὴν ἐκτέλεσιν τοιαύτης ἀποφάσεως ἢ διαταγῆς.

δ'. Παρέλειπε νὰ ἐκτελέσῃ διατάξιν τοῦ Συντά-
γματος ἢ τῶν νόμων ἢ τῶν ἐντολῶν τῆς νομοθετικῆς
ἐξουσίας ἐκδεδομένων διαταγμάτων τοῦ Ἰπάτου Ἀρ-
μοστοῦ, ἢ νὰ διατάξῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοιαύτης διατάξεως.

ε'. Συνυπέγραψε πρὸς κύρωσιν ὡς νόμου τῆς Πολι-
τείας, πρᾶξιν μὴ ψηφισθεῖσαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, κατὰ
τὰ ἐν τῷ Συντάγματι πρὸς κατάρτισιν τῶν νόμων ὠρι-
σμένα καὶ ἐδημοσίευσεν τοιαύτην πρᾶξιν ἢ διέταξε τὴν
ἐκτέλεσιν αὐτῆς.

Ἄρθρον 74.

Κατηγορεῖται ὡσαύτως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐνώπιον τοῦ
Εἰδικοῦ Δικαστηρίου ὁ Σύμβουλος ὅστις κατὰ τὴν ἐνέρ-
γειαν τῶν ἑαυτοῦ καθηκόντων.

α'. Παρεβίβησε ποινικὴν τινα διάταξιν τῶν κειμένων
νόμων, ἧς ἢ παράβασις κολάζεται διὰ ποινῆς ἐγκλημα-
τικῆς ἢ ἐπανορθωτικῆς.

β'. Καὶ χωρὶς νὰ παρεβιάσῃ ρητὴν διάταξιν τοῦ
Συντάγματος ἢ τῶν νόμων ἢ τῶν ἐντολῶν τῆς νομοθε-

τικῆς ἐξουσίας ἐκδεδομένων διαταγμάτων τοῦ Ὑπάτου Ἄρμοστοῦ, ἔβλαψεν ἐκ προθέσεως διὰ πράξεως ἢ παραλείψεως αὐτοῦ τὰ συμφέροντα τῆς Πολιτείας.

Ἄρθρον 75.

Ἐπιτρέπεται ποινικὴ καταδίωξις κατὰ τοῦ Συμβούλου εἰν οὗτος ἐξ ἀσυγγνώστου ἀμελείας παρέβη διὰ πράξεως ἢ παραλείψεως αὐτοῦ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος ἢ τῶν νόμων, ἢ τῶν ἐντολῆ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἐκδεδομένων διαταγμάτων τοῦ Ὑπάτου Ἄρμοστοῦ, καὶ ἐκ τούτου προῆλθε βλάβη εἰς οὐσιώδη συμφέροντα τῆς Πολιτείας.

Ἄρθρον 76.

Σύμβουλος μὴ μετασχὼν εἰς τὴν διάπραξιν τῶν ἀνωτέρω ἀδικημάτων, εὐθύνεται οὐχ' ἥττον ὡς συναυτουργὸς ἐὰν συνήνεσεν εἰς αὐτὰ διὰ πράξεως τοῦ Συμβουλίου φερούσης τὴν ἑαυτοῦ ὑπογραφήν.

Ἄρθρον 77.

Ὁ Σύμβουλος ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης διὰ τὰς ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις ὀριζομένας παρὰβασεις, ἐὰν ἢ παράβασις προῆλθεν ἐκ συγγνωστῆς καὶ ἀεδικαιολογημένης πλάνης περὶ τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν τοῦ παραβιασθέντος Νόμου.

Ἄρθρον 78.

Ἐπὶ ἀξιοποιῶν πράξεων ἢ παραλείψεων, ἃς οἱ κείμενοι νόμοι χαρακτηρίζουσιν ὡς πλημμελήματα ἢ κακουργήματα καὶ αἵτινες δύνανται νὰ διαπραχθῶσιν, εἴτε ὑπὸ παντὸς ἰδιώτου, εἴτε ὑπὸ μόνων τῶν δημοσίων λειτουργῶν, εἴτε ὑπ' ἀμφοτέρων, ὁ Σύμβουλος, ὅστις ὑπέπεσεν εἰς αὐτὰς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν, ἣν οἱ εἰρημένοι νόμοι καταγιγνώσκουσι κατὰ τοιούτων πράξεων ἢ παραλείψεων.

Ἄρθρον 79.

Ἐπὶ πάσης παραβάσεως τοῦ Συντάγματος ἢ τῶν νόμων, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τοῦ Συμβούλου, κατὰ τῆς ὁποίας δὲν καταγιγνώσκεται ὑπὸ τοῦ νόμου ρητὴ ποινὴ, ὁ παραβάτης Σύμβουλος τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἀπὸ τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι πεντάκις χιλίων δραχμῶν, ἂν ἐνήργησεν ἐκ προθέσεως· μὲ φυλάκισιν δὲ μέχρις ἐξ μηνῶν ἢ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι πεντάκις χιλίων δραχμῶν ἐὰν ἐνήργησεν ἐξ ἀσυγγνώστου ἀμελείας.

Ἄρθρον 80.

Ὁ ἐνοχὸς τινος τῶν ἐν ἄρθρῳ 74 ἐδ. β' ὀριζομένων παραβάσεων τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν δύο μηνῶν μέχρις ἐνὸς ἔτους.

Ἄρθρον 81.

Ὅσακις τὸ ἀδίκημα δι' ὃ ὁ Σύμβουλος κατεδικάσθη, διεπράχθη ἐκ προθέσεως, ἢ καταδίκη συνεπάγεται τὴν ἀπὸ τριῶν μέχρι δέκα ἐτῶν στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τοῦ καταδικασθέντος.

Ἄρθρον 82.

Ἡ καταδίκη τοῦ Συμβούλου διὰ πράξιν ἢ παράλειψιν προελθοῦσαν ἐξ ἀσυγγνώστου αὐτοῦ ἀμελείας, συνεπάγεται τὴν ἀπὸ δύο μέχρι πέντε ἐτῶν ἀπώλειαν τῆς ἱκανότητος τοῦ καταδικασθέντος πρὸς ἀνάληψιν δημοσίου ἐμμίσθου ἀξιώματος.

Ἄρθρον 83.

Τὸ ἀξιοποιῶν τῶν ἀνωτέρω ἀδικημάτων ἐκαλείφεται διὰ τῆς παραγραφῆς μετὰ τὴν λήξιν δύο τακτικῶν βουλευτικῶν συνόδων ἀφ' ἧς ἀπεμεικρύνθη τῆς ὑπηρεσίας ὁ Σύμβουλος.

"Αρθρον 84.

Τὸ εἰδικὸν Δικαστήριον ἀποτελοῦσιν ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐν Χανίοις Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, ὡς Πρόεδρος τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου, καὶ ἕξ ἄλλα μέλη, λαμβανόμενα διὰ κληρώσεως, μεταξὺ τῶν ἐπομένων, πρὸ τῆς κατηγορίας διωρισμένων προσώπων, ἧτοι τῶν Εἰσαγγελέων, Ἀντεισαγγελέων καὶ τῶν δικαστῶν τῶν Ἐφετείων καὶ τῶν προέδρων καὶ εἰσαγγελέων τῶν Πρωτοδικῶν.

Ἡ κλήρωσις γίνεται ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει.

Μέχρι τῆς ἐκδόσεως εἰδικοῦ περὶ τούτου νόμου, τὰ τῆς διαδικασίας ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου κανονίζονται διὰ τοῦ ὑπ ἀριθμὸν ΦΗΣΤ' τοῦ 1876 περὶ εὐθύνης ὑπουργῶν Ἑλληνικοῦ νόμου.

"Αρθρον 85.

Ἡ κατὰ τοῦ Συμβούλου καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀδικηθέντος πολιτικὴ ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως, εἰς ἣν παρέχουσιν ἀφορμὴν τὰ ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις ἀναφερόμενα ἀδικήματα, εἰσάγεται μόνον ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν Δικαστηρίων, καὶ ἐκδικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ δικαίου.

"Αρθρον 86.

Ὁ Ὑπάτος Ἀρμοστής δύναται ν' ἀπονεύμῃ χάριν εἰς Σύμβουλον καταδικασθέντα κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις, μόνον ἐπὶ τῇ συγκαταθέσει τῆς Βουλῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ Δικαστικῆς ἐξουσίας.

"Αρθρον 87.

Ἡ Δικαιοσύνη ἀπονέμεται ὑπὸ δικαστῶν διορισμένων συμφώνως πρὸς τὸν δικαστικὸν ὄργανισμόν.

"Αρθρον 88.

Οὐδεὶς τῶν ἐν τοῖς ἐγγωρίαις δικαστηρίοις ὑπηρετούντων δικαστῶν ἢ εἰσαγγελέων διορίζεται ἄνευ προτάσεως, οὐδὲ μετατίθεται ἄνευ γνωμοδοτήσεως, οὐδὲ παύεται προσωρινῶς ἢ ὀριστικῶς ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Δικαιοσύνης, ἀποτελουμένου ἀπὸ τὸν πρόεδρον, τὸν Εἰσαγγελέα καὶ τρία τῶν μελῶν τοῦ ἐν Χανίοις Ἐφετείου.

Ἐξαιροῦνται οἱ πρόεδροι καὶ οἱ Εἰσαγγελεῖς τῶν Ἐφετῶν. Ὁ δικαστικὸς ὄργανισμὸς θέλει κανονίσει τὸν τρόπον τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς παύσεως τούτων.

"Αρθρον 89.

Ἡμεδαποὶ πρόεδροι, δικασταὶ καὶ Εἰσαγγελεῖς καθίστανται μόνιμοι ἅμα τῷ διορισμῷ των μὴ δυνάμενοι νὰ παυθῶσιν ὀριστικῶς εἰμὴ διὰ τοὺς ἐπομένους λόγους.

1) Μετὰ τριπλῆν τελεσίδικον πειθαρχικὴν τιμώρησιν ὑπὸ πολυμελοῦς δικαστηρίου, ὧν ἡ μία τοῦλάχιστον εἰς προσωρινὴν παύσιν.

2) Μετὰ τελεσίδικον καταδίκην εἰς ποινὴν τοῦλάχιστον φυλακίσεως ἕξ μηνῶν.

3) Μετὰ τελεσίδικον καταδίκην εἰς ποινὴν ἕνεκα πράξεως ἀναγομένης εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν των καὶ τιμωρουμένης ὡς πλημμελήματος ἀπὸ τοὺς ποινικοὺς νόμους.

4) Μετὰ τελεσίδικον καταδίκην ἕνεκά τινος τῶν ἐν ἄρθρῳ 22 τοῦ ποινικοῦ νόμου πράξεων.

5) Μετὰ ἀνικανότητα εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος ἐπελθοῦσαν ἕνεκα γήρατος ἢ ἀνιάτου νοσήματος. Ἡ προσωρινὴ παύσις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς ἕξ μῆνας.

"Αρθρον 90.

Τὰ πολιτικὰ ἀδικήματα καὶ τὰ τοῦ τύπου, πλὴν τῶν ἀφορώντων εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, δικάζονται ὑπὸ ἐνόρκων.

Άρθρον 91.

Δικαστικά έπιτροπαι και έκτακτα δικαστήρια. υφ' οιονδήποτε όνομα δέν έπιτρέπονται να συσταθωσιν.

Άρθρον 92.

Ουδέν δικαστήριον, ουδεμία δικαιοδοσία του άμφισβητουμένου διοικητικού δύνανται να υπάρξωσιν άνευ ειδικου Νόμου. Μέχρι της εκδόσεως νόμων ισχύουσιν οι υφιστάμενοι περι διοικητικής δικαιοδοσίας.

Άρθρον 93.

Ίδρύεται και δεύτερον Εφετεϊον έδρευον έν Ηρακλείω με περιφέρειαν τους Νομούς Ηρακλείου και Λασηθίου.

Ο δικαστικός οργανισμός δύναται να κανονίση την σύστασιν άκυρωτικού.

Άρθρον 94.

Αί συνεδριάσεις των δικαστηρίων είναι δημόσιαι εκτός όταν το δικαστήριο χάριν των χρηστών ήθών και της κοινής ευταξίας διατάξη δι' αποφάσεώς του την κεκλεισμένων των θυρών συζήτησιν.

Άρθρον 95.

Πάσα απόφασις πρέπει να είναι ήτιολογημένη και να άπαγγέλληται έν δημοσίη συνεδριάσει.

Άρθρον 96.

Τα δικαστήρια οφείλουν να μη εφαρμόζουν νόμον άντισυνταγματικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περί έξελεγκτικῆς ύπηρεσίας

Άρθρον 97.

Ειδικός νόμος ψηφισθησόμενος κατά την άμέσως προ-σεχῆ σύνοδον της Βουλῆς θέλει συστήσει ύπηρεσίαν έπι-

θεωρήσεως και έξελέγξεως των δημοσίων υπολόγων και της διαχειρίσεως των νομικῶν προσώπων του δημοσίου δικαίου· ως οργανωτής και προϊστάμενος της ύπηρεσίας ταύτης δύναται να διορισθῆ και μη ιθαγενής. Ούτος ως και πάντες οι μέλλοντες ν' άσκήσι την ύπηρεσίαν ταύτην ήλ' άπολαύωσι της μονιμότητος ής άπολαύουσιν οι δικαστικοί λειτουργοί, ο δε μισθός αυτών ο όριζόμενος έν τῷ νόμῳ κατά τον χρόνον της αναλήψεως των καθηκόντων των δέν δύναται να ελαττωθ' διαρκούσης της ύπηρεσίας των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περί της Διοικήσεως

Άρθρον 98.

Έκαστος νομός άποτελεϊ ίδιον νομικόν πρόσωπον.

Έν εκάστῳ νομῷ θέλει συσταθῆ νομαρχιακον συμβούλιον όπως βουλευῆται και αποφασίζη περι των ιδιαιτέρων αναγκῶν και των συντελούντων εις ευήμερίαν του νομου.

Τα νομαρχιακά συμβούλια θέλουσιν έχει την διάθεσιν των πόρων ους ήθελεν όρίσει ή νομοθετική έξουσία προς θεραπείαν των ιδιαιτέρων αναγκῶν του νομου και θέλουσιν άπολαύει του δικαιώματος του επιβάλλειν και πρόσθετον φορολογίαν δι' ώρισμένας ειδικάς ανάγκας του νομου, έντός των όρίων άτινα ήλ' κανονίζη εκάστοτε ή νομοθετική έξουσία.

Το αυτό ισχύει και περι των δήμων.

Άρθρον 99.

Τα νομαρχιακά συμβούλια και αι κοινοτικά και δημοτικά άρχαι εισιν αιρεταί, αι τελευταίαι δ' αυται δι' άμέσου καθολικῆς και μυστικῆς ψηφοφορίας.

α'.) Αί άφορῶσαι εἰς τὴν σύστασιν ἢ διάλυσιν γάμου ἢ εἰς τὰς συνεστῶτος τοῦ γάμου προσωπικὰς τῶν συζύγων σχέσεις.

β'.) Αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι τὴν ἀνατροφὴν ἀνηλίκων.

γ'.) Ἡ ἐκ τοῦ νόμου πηγάζουσα ὑποχρέωσις προσώπου τινὸς πρὸς διατροφήν ἄλλου.

δ'.) Αἱ περὶ κληρονομίας δίκαι ὡς καὶ αἱ περὶ διαδοχῆς εἰς τὴν διαχείρισιν κληροδοτήματος βικουφικοῦ.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ κληρονομικὸν ζήτημα ἀναφυῆ παρεμπιπτόντως ἐν ἑτέρᾳ δίκῃ, ἢ ὅτε κατὰ τὴν περὶ κληρονομίας δίκην εἶναι τις ἐνδιαφρόμενος μὴ Μουσουλμάνος, ἢ ἐκδίκασις γίνεται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων.

Ἐν πάσῃ περὶ κληρονομίας Μουσουλμάνου δίκῃ ἐφαρμόζεται ὁ νόμος τοῦ κληρονομούμενου, ἤτοι τὸ Ἱερὸν Δίκαιον, μετὰ τῶν τροποποιήσεων ὅσας εἰσήγαγεν εἰς τοῦτο ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 434 νόμος καὶ τηρουμένης τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ παρόντος Συντάγματος.

Αἱ κατὰ τὰ ἐδάφια γ' καὶ δ' ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις τῶν ἱεροδικῶν ἐφεσιβάλλονται ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων.

Ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις πάσης ἀποφάσεως τῶν ἱεροδικῶν ἀπόκειται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.

Ἄρθρον 106.

Οἱ Ἱεροδίκαι ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς παύσεως τῶν Ὀρησκευτικῶν λειτουργῶν, ἐπὶ προτάσει τῶν οἰκείων δημογεροντιῶν.

Αἱ μουσουλμανικαὶ δημογερονταὶ ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν μουσουλμάνων ἐκλογέων τῆς οἰκείας περιφερείας δι' ἀμέσου καθολικῆς καὶ μυστικῆς ψηφοφορίας, διορίζουσι δὲ καὶ παύουσι τοὺς διευθυντὰς τῶν μουσουλ-

μανικῶν Ὀρησκευτικῶν ἰδρυμάτων καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν αὐτῶν.

Ἐπὶ προτάσει τῶν αὐτῶν δημογεροντιῶν διορίζονται συμφώνως τοῖς Νόμοις, οἱ διευθυνταὶ καὶ τὸ λοιπὸν διδάσκον προσωπικὸν τῶν μουσουλμανικῶν σχολείων.

Αἱ αὐταὶ δημογερονταὶ θὰ ἔχουν δικαίωμα γνωμοδοτήσεως κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προγράμματος τῶν αὐτῶν σχολείων.

Τὰ τῆς Ἐπιτροπείας, κηδεμονίας καὶ χειραφεσίας τῶν ἀνηλίκων ἀνήκουσιν εἰς τὰς Μουσουλμανικὰς Δημογεροντίας κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Νόμων.

Ἄρθρον 107.

Ὅλα τὰ βακουφικὰ κτήματα οἰασδήποτε κατηγορίας ἔγειναν κτήματα τελείας ἰδιοκτησίας εἰς χεῖρας τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Συντάγματος, τοῦ 1899 νομίμων κατόχων αὐτῶν καὶ τῶν καθολικῶν καὶ εἰδικῶν διαδόχων τῶν.

Ἐξαιροῦνται τῆς διατάξεως ταύτης τὰ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Συντάγματος τοῦ 1899.

1) Ἀπρόσοδα εὐαγῆ καθιδρύματα.

2) Κτήματα τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις εἶνε καθιερωμένη ὑπὲρ Ὀρησκευτικοῦ λειτουργήματος.

3) Προσοδοφόρα μονοτελῆ κτήματα τῶν ὁποίων οὐχὶ μέρος ἀλλ' ὀλόκληρος μὲν ἢ πρόσοδος εἶνε προσδιωρισμένη κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀφιερωτοῦ εἰς ἐξυπηρέτησιν εὐαγοῦς σκοποῦ, μουτεβελῆς δὲ κατὰ τὰς αὐτὰς διατάξεις εἶνε οὐχὶ ἀτομικῶς ὠρισμένον πρόσωπον, ἀλλ' ὁ ἐκάστοτε ἀντιπρόσωπος νομικοῦ προσώπου ἢ Ὀρησκευτικοῦ ἰδρύματος ἢ ὁ κάτοχος Ὀρησκευτικοῦ λειτουργήματος, χωρὶς νὰ ἔχη οὗτος ἀτομικῶς δικαίωμα ἐπὶ τῶν προσόδων τῶν κτημάτων τούτων.

Οἱ ἐξουσιασταὶ τῶν ἐπὶ διτελείᾳ κατεχομένων κτημάτων (ἰτζαρετεϊνλῆ) καὶ τῶν ὑπακειμένων εἰς μίσθωμα

κατ' άποκοπήν (μουκατααλή) όφείλουσι νά καταβάλλωσι πρὸς τήν διεύθυνσιν τῶν Μουσουλμανικῶν ιδρυμάτων άποζημιώσιν διὰ τὸ ἔνεκα τῆς τροπῆς ταύτης καταργούμενον τέλος συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' άριθμ. 422 νόμου.

Οι κάτοχοι τῶν μονοτελῶν βακουφικῶν κτημάτων ὅσα ἐγένοντο κτήματα τελείας ιδιοκτησίας όφείλουσι νά καταβάλλωσιν άποζημιώσιν εἰς τήν διεύθυνσιν τῶν Μουσουλμανικῶν ιδρυμάτων διὰ τὰ βαρύνοντα αὐτὰ συμφώνως πρὸς τοὺς ἔρους τῆς άφιερώσεως τέλη κεφαλαιοποιουμένης τῆς άξίας τούτων ἐπὶ 9%· πλὴν τούτου ἐφ' ὧν κτημάτων πρὸ τοῦ 1897 τὸ ἐφκάριον νομίμως ἐλάμβανε τὸ 1/4 ἢ τὸ 1/16 ἐπὶ τοῦ περισσεύματος τῶν εισοδημάτων, ἢ Διεύθυνσις τῶν Μουσουλμανικῶν ιδρυμάτων ἔχει δικαίωμα συγκυριότητος κατὰ μοίραν ἴσην πρὸς τὸ ποσοστὸν ὅπερ, ὡς εἴρηται ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν τὸ ἐφκάριον ἐκ τῶν προσόδων μετὰ τὴν ἐκ τῆς ὅλης άξίας τοῦ κτήματος άφαιρέσιν τῆς άποζημιώσεως ἥτις ὡς εἴρηται θέλει καταεἴρηθῆ διὰ τὰ βαρύνοντα αὐτὰ τέλη. Ὁ κάτοχος ὅμως τῶν τοιούτων κτημάτων δικαιοῦται πρὸς άπόσβεσιν τῆς συγκυριότητος ταύτης νά πληρώσῃ τὴν άξίαν αὐτῆς εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν Μουσουλμανικῶν ιδρυμάτων. Ἡ ἐκτίμησις θέλει γίνεσθαι ἐπὶ τῆ βάσει τῆς άξίας ἣν τὸ κτῆμα εἶχε κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Συντάγματος τοῦ 1899.

Ἄλλὰ διὰ τὰ μονοτελῆ βακουφικά κτήματα τὰ ὁποῖα μέχρι τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1906 καὶ ταύτης συμπεριλαμβανομένης ἔχουσι νομίμως μεταβιβασθῆ εἰς τρίτους ἢ ἐφ' ὧν τρίτοι ἔχουσι νομίμως ἐγγράφει μέχρι τῆς αὐτῆς χρονολογίας ὑποθήκην ἢ προσημείωσιν ἢ ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν άποκτήσει ἄλλα ἐμπράγματα δικαίωμα, ἢ Διεύθυνσις τῶν Μουσουλμανικῶν Ἰδρυμάτων διὰ τὸ ποσοστὸν τοῦ 1/4 ἢ 1/16 τοῦ περισσεύματος τῶν εισοδημάτων αὐτῶν τὸ ὁποῖον τυχόν ὑπεχρεῶντο νά

καταβάλλωσιν εἰς τὸ ἐφκάριον, θά ἔχη προσωπικὴν μόνον άπαίτησιν κατὰ τοῦ άρχικοῦ πωλητοῦ καὶ τῶν καθολικῶν αὐτοῦ διαδόχων μὴ εὐθυνομένων τῶν εἰδικῶν διαδόχων. Κατ' ἐξάίρεσιν ὅμως μετὰ τοῦ πωλητοῦ συνευθύνονται ἀλληλεγγύως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῶν Μουσουλμανικῶν Ἰδρυμάτων καὶ οἱ εἰδικοί ἐκεῖνοι διάδοχοι οἵτινες ἔγειναν τοιοῦτοι πρὸ τοῦ νόμου 422 καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες εἴτε πρὸ εἴτε μετὰ τὸν νόμον 422 ἐν τῷ μεταβιβαστικῷ τίτλῳ ἀνέλαβον ρητῶς τοιαύτας ὑποχρεώσεις.

Οὐδεμίαν ἐπίσης εὐθύνην ὑπέχουσι πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῶν Μουσουλμανικῶν Ἰδρυμάτων διὰ τὸ ὡς εἴρηται 1/4 ἢ 1/16 ποσοστὸν καὶ οἱ εἰδικοί ἐκεῖνοι διάδοχοι ὅσοι ἔγειναν τοιοῦτοι μέχρι τῆς 24 Νοεμβρίου 1906 συμπεριλαμβανομένης εἰς μονοτελῆ βακουφικά κτήματα ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα ἐκλονίσθη μέχρι τῆς αὐτῆς χρονολογίας τὸ άποζημιωτέον τέλος ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ ὑπ' άριθμ. 422 νόμου εἴτε διὰ τελεσιδίκου δικαστικῆς άποφάσεως εἴτε διὰ συμβάσεως ἀπ' εὐθείας μετὰ τῆς Διευθύνσεως τῶν Μουσουλμανικῶν Ἰδρυμάτων ἔχουσης προσωπικὴν μόνον άπαίτησιν κατὰ τοῦ άρχικοῦ πωλητοῦ καὶ τῶν καθολικῶν αὐτοῦ διαδόχων.

Τὰ βακουφικά κτήματα ὅσα κατὰ τὰς άνωτέρω διατάξεις δὲν ἔγειναν κτήματα τελείας ιδιοκτησίας δύνανται νά ἐκποιῶνται ἀδείᾳ τῆς Μουσουλμανικῆς Δημογεροντίας καθιστάμενα τοῦ λοιποῦ κτήματα τελείας ιδιοκτησίας εἰς χεῖρας τῶν άγοραστῶν.

Τὰ κτήματα τελείας ιδιοκτησίας ὅσα ἀνήκουσι σήμερον εἰς Μουσουλμανικά Ἱεροκευτικά Ἰδρύματα ἢ ὅσα μέλλουσι ν' άποκτηθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι ὑπ' αὐτῶν, δὲν δύνανται ν' άπαλλοτριωθῶσιν εἰ μὴ άδείᾳ τῆς Μουσουλμανικῆς Δημογεροντίας.

Ἄρθρον 108.

Εἰς τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς οἱ Μουσουλμάνοι τῶν

νομῶν Ἡρακλείου, Ρεθύμνης, Χανίων ἀποτελεῦσιν ἰδιαιτέρους ἐκλογικούς συλλόγους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Τελικαὶ Διατάξεις

Ἄρθρον 109.

Ἡ Κρήτη διαιρεῖται εἰς πέντε νομούς, ὃὰ ἔγη δὲ πέντε Πρωτοδικεῖα.

Ἡ διάταξις αὕτη δύναται νὰ μεταβληθῇ διὰ νόμου μετὰ παρέλευσιν ἑξ ἑτῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Συντάγματος.

Ἄρθρον 110.

Ἄμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ Συντάγματος, διὰ διατάγματος τοῦ Ὑπάτου Ἄρμοστοῦ, μὴ γρήζοντος τῆς προσυπογραφῆς ὑπευθύνου Συμβούλου, διορισθῶσιν οἱ Πρόεδροι, Εἰσαγγελεῖς καὶ δικασταὶ πάντων τῶν ἐγγωρῶν δικαστηρίων. Οἱ οὕτω διορισθησόμενοι ἀπολαύουσι τῆς μονιμότητος κατὰ τὰς διακρίσεις τῶν ἄρθρων 89 καὶ 111 τοῦ παρόντος Συντάγματος.

Ἄρθρον 111.

Κατὰ τὴν πρώτην διετίαν οἱ Εἰσαγγελεῖς τῶν Πρωτοδικῶν, οἱ Πρωτοδίκαι, καὶ οἱ Εἰρηνοδίκαι δύνανται δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Δικαιοσύνης νὰ παυθῶσι καὶ διὰ τοὺς ἐπομένους λόγους. 1) Μετὰ διπλὴν τελεσίδικον πειθαρχικὴν τιμώρησιν ὑπὸ πολυμελοῦς δικαστηρίου. 2) Μετὰ τελεσίδικον καταδίκην εἰς ποινὴν τοῦλάχιστον φυλακίσεως τριμήνου. 3) Μετὰ τελεσίδικον καταδίκην εἰς ποινὴν ἕνεκα πράξεως ἀγομένης εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν τῶν καὶ τιμωρουμένης ὡς πλημμελήματος ἀπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου. 4) Μετὰ τελεσίδικον καταδίκην ἕνεκά τινος τῶν ἐν ἄρθρῳ 22 τοῦ

Ποινικοῦ Νόμου πράξεων, καὶ 5) Ἐπελθούσης καταργήσεως δικαστικῆς θέσεως ὅτε περὶ τοῦ ἀπολυτέου ἐκ τῶν ὁμοταγῶν ἀποφασίζει τὸ Συμβούλιον τῆς Δικαιοσύνης.

Ἄρθρον 112.

Οἱ Πρόεδροι, οἱ Εἰσαγγελεῖς καὶ δύο τῶν μελῶν ἑκάτερου τῶν Ἐφετείων δύναται νὰ εἶναι πολῖται Ἑλληνες ἐκ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐνεργοῦ δικαστικῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 113.

Μέχρις οὗ δι' εἰδικοῦ νόμου ψηφισθησομένου κατὰ τὴν προσεχῆ σύνοδον τῆς Βουλῆς, κανονισθῶσι τὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν ὀρκωτῶν δικαστηρίων καὶ τοῦ ἐν Ἡρακλείῳ ἐδρεύοντος Ἐφετείου ὡς καὶ τοῦ Πρωτοδικείου Σφακίων θέλουσιν ταῦτα κανονισθῆ διὰ διατάγματος τοῦ Ὑπάτου Ἄρμοστοῦ ἐκδοθησομένου ἐπὶ προτάσει τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ ἀναγραφομένης τῆς ἀναγκαίας πιστώσεως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1906—1907.

Ἄρθρον 114.

Διὰ Διατάγματος τοῦ Ὑπάτου Ἄρμοστοῦ δύναται νὰ δοθῇ ἐπιμίθιον εἰς τοὺς ἑξ Ἑλλάδος προσληφθησόμενους δικαστικούς λειτουργούς.

Ἄρθρον 115.

Πρὸς παροχὴν βοηθημάτων εἰς ἀπόρους ἀγωνιστὰς τῶν ἐπαναστάσεων 1866, 1878, 1896 καὶ 1897, χήρας, ὀρφανῶν, τραυματίας τῶν μαχῶν ἐντελῶς ἀνικάνους πρὸς ἐργασίαν, θ' ἀναγράφηται ἐτησίαι πίστωσις εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῆς Νήσου ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὰς 70000 δραχμῶν. Πᾶσα κράτησις πρὸς αὐξήσιν τοῦ ποσοῦ τούτου ἀπαγορεύεται.

Ειδικός Νόμος θέλει όρίσει και κατατάξει τους δικαιομένους εις β' τάξιν.

Άρα τή δημοσιεύσει του παρόντος Συντάγματος παύει ή ισχύς των σχετικών Νόμων περί βιηθημάτων των άγωνιστών, γηρών, όρφανών και τραυματιών και των επί τη βασει τούτων έκδόσεων άποφάσεων του Συμβουλίου του Πηγμένου και των έπιτροπειών των άγωνιστών.

Ειδικός νόμος δύναται να κενονίση την άπόνομήν άριστειών εις τους πολιτικούς και στρατιωτικούς άγωνιστάς των επαναστάσεων των 1866, 1878, 1896, και 1897.

Άρθρον 116.

Έξουσιοδοτείται ή Κυβέρνησις ένα διά προσωρινών νομοθετικών Διαταγμάτων προ της εις την μεταρρύθμισιν της Χωροφυλακής και την σύστασιν και την διοργάνωσιν της Πολιτοφυλακής, παρεχομένης προς τούτο της αναγκαίας πιστώσεως.

Άρθρον 117.

Έξουσιοδοτείται ή Κυβέρνησις να διαπραγματευθή και συνάψη δάνειον 9,300,000 δραχμών παρέχουσα τάς αναγκαίας ασφαλείας με τόκον μέχρι 4 0/0, συμπεριλαμβανομένου, εν εναντίω δε περιπτώσει να υποβάλη την περί τούτου σύμβασιν εις την προσεχή Βουλήν προς κύρωσιν.

Εκ του δανείου τούτου διατεθήσεται το αναγκαίον ποσόν όπως μετά του εν τοις ταμείοις υπάρχοντος υπολοίπου εκ των εισπράξεων του προσθέτου τελωνειακού εασμού συμπληρωθῃ ποσόν 5000000, όπερ θέλει χρησιμοποιηθῃ προς όλοσχερῆ έξόφλησιν των άποζημιώσεων των επαναστάσεων 1896 και 1897 διὰ της πληρωμῆς αναλόγου ποσοστού εις τους Έθαγενείς και τους πολίτας Έλληνας, ών αι ζημίαι ανεγνωρίσθησαν υπό των άρμοδίων εκτιμητικῶν έπιτροπειών.

Το υπόλοιπον ποσόν θέλει χρησιμοποιηθῆ διά την εκτέλεσιν δημοσίων έργων κατά ξηρὴν συγκοινωνίας συμφώνως προς τους ψηφισθίσομένους ειδικούς νόμους παρά της Βουλῆς κατανεμομένου τῷ ποσῷ τουτου κατά Νομούς και αναλόγως του πληθυσμοῦ και της κοινῆς ω ελείας.

Άρθρον 118.

Ο πρόσθετος τελωνειακός εασμός 3 0/0 θα εξακολουθήσῃ τῇ συναινέσει των Μ. Δυνάμεων εισπραττόμενος και εν τῷ μέλλοντι έξουσιοδοτουμένης της Κυβερνήσεως όπως ζητήσῃ την συγκατάθεσιν αὐτῶν προς αύξησιν αὐτοῦ.

Άρθρον 119.

Όταν παραστῆ ή ώρα να έρωτηθῆ ο Κρητικός λαός περί της τελικῆς αὐτοῦ άποκαταστάσεως εάν μεν ύπαρχῃ εκλελεγμένη Βουλή θέλει πράξη τούτο αὐτή, εάν δε μήθῃ συγκαληται προς τούτο ή προηγηθείσα Βουλή και εν τῇ περιπτώσει διελύθη αὐτή ή και εξέπνευσεν ο χρόνος της βουλευτικῆς περιόδου.

Άρθρον 120.

Το σύστημα της διά σφαιριδίων ψηφοφορίας δύναται να τροποποιηθῆ δι' άπλου Νόμου, μετά πάροδον έξαιτίας από της δημοσιεύσεως του παρόντος Συντάγματος.

Άρθρον 121.

Η πρώτη τακτική σύνοδος της Βουλῆς θέλει συνέλθει την 1 Ιουλίου 1907. Η Βουλή κατά την προσεχῆ αὐτῆς Σύνοδον δύναται να μεταβάλῃ τον εν τῷ παρόντι Συντάγματι ώρισμένον χρόνον της ενάρξεως της τακτικῆς βουλευτικῆς συνόδου.

Άρθρον 122.

Το Σύνταγμα του 1899 και πᾶσαι αι διατάξεις των

κειμένων νόμων και διαταγμάτων, αι αντικείμεναι εις τὸ παρὸν Σύνταγμα, κανταροῦνται.

Ἄρθρον 123.

Τὸ παρὸν Σύνταγμα θέλει ἰσχύσει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του, ἢ τήρησις δ' αὐτοῦ ἀφίεται εἰς τὴν φιλοπατρίαν τῶν Κρητῶν.

Β'.) Παραγγέλλομεν ἀπίαςας τὰς δικαστικὰς, πολιτικὰς και στρατιωτικὰς τῆς Πολιτείας Ἀρχὰς και πάντα τὰ τηρῶσιν ἀπαρασαλεύτως τὸ παρὸν Σύνταγμα.

Τὸ Ἡμέτερον Συμβούλιον θέλει προσυπογράψει και δημοσιεύσει τὸ παρὸν.

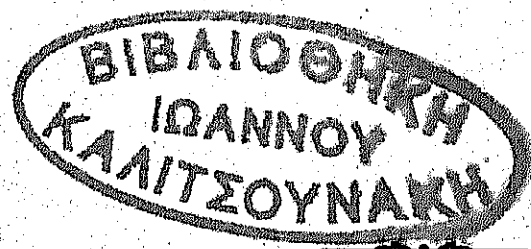
Ἐγένετο ἐν Χαρίοις τὴν ὀγδόην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ ἐβδόμου ἔτους.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΘΡ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Μ. Ρ. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Ε. ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ

ΑΝΤ. ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ

0 0 1 0 2 3 7 7 3 5
Βιβλιοθήκη Πανεπ. Κρήτης